

Pojetí výuky literární historie v závazných školních dokumentech

Ondřej Tichý

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY S DIDAKTIKOU, PdF OU
kontakt: L22313@student.osu.cz



Cíle výzkumu

- Popsat stav výuky literární historie na základních školách a víceletých gymnáziích.
- Pokusit se navrhnout optimalizovaný model výuky literární historie.



Důvody výzkumu

- Vlastní pedagogická zkušenost;
- minimální podpora pojetí výuky literární historie v odborné literatuře.



Výuka literární historie a RVP

- Literární historie jako součást literární vědy (teorie, kritika);
- RVP (základní rámec vzdělávání);
- kompetence pro absolventa 21. století;
- literární historie slouží jako nadpis tematického celku.



Výuka literární historie a ŠVP

- ŠVP (14 ZŠ a 14 VG z celé České republiky);
- obecné charakteristiky;
- „Na základě literární historie pěstujeme u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu.“ (ŠVP ZŠ Nový Dybdžov, 2022, s. 32).



Výuka literární historie a ŠVP

- „Prokáže základní přehled v literární historii.“ (ŠVP Gymnázium Benešov, 2013, s. C17);
- „Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla“ (ŠVP Gymnázium F. X. Šaldy, 2018, svazek B, s. 10).



Literární historie a didaktika literatury

- Didaktika literatury je ve fázi utváření;
- podoba výuky literární historie ve škole;
- faktografická koncepce vs textocentrická;
- přílišné historiografické pojetí;
- dozvuky minulosti v současném pojetí literární výchovy;
- malý prostor pro četbu a interpretaci textu.



Snaha o nové pojetí výuky literární historie?

- „Schopnost zprostředkovat nové světy či netradičně přiblížit minulost.“ (Vala, 2011, s. 22).



Snaha o nové pojetí výuky literární historie?

- „Uměleckoexpresivní přístup (dále zkráceně jen expresivní) k literární výchově v praxi znamená přímé poznávání díla jen doplňovat rozumnou mírou poznávání o díle, nebo alespoň likvidaci existující asymetrie mezi poznáváním o díle a poznáváním díla.“ (Hník, 2020, s. 4).



Použitá literatura

- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: MŠMT, 2021.
- Školní vzdělávací program ZŠ Nový Bydžov, Nový Bydžov, 2022.
- Školní vzdělávací program Gymnázium Benešov, Benešov, 2018.
- Školní vzdělávací program Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec, 2018.
- HNÍK, Ondřej. *Didaktika literatury: výzvy oboru: od textů umělecké povahy k didaktice estetickovýchovného oboru*, Praha, 2020.
- VALA, Jaroslav. *Poezie v literární výchově*, Olomouc, 2011.